

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

91. Vindicta in ethnicos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

91.
Vindicta in
ethnicos.

tra in pago Dausciathen cur obmutuisset? solitus paulò ante densè oracula fundere; negavit se obmutuisse; sed nolle in eò pago loqui, ac ne propiùs quidem ad illum accedere, quod tribus aut quatuor exceptis domibus, habitaretur Christianis à quibus, mutuis, & crudelibus odiis dissideret. Pergentique ethnico quærere, cur illos non interficeret, si forent sibi tantoperè inuisi? possem, inquit, possem! tam liberè, quàm puncto temporis præstarem; ingressu raptim, & egressu pagi, rem totam conficerem: sed negat fieri, qui faciendi negat facultatem; tibi præterea non dissimulabo, infantem Christianum, duos modo sciat in crucem digitos decussare, illámque mihi obiiciat, eodem me terrore torquere, quo cruciamini dum animam agitís. Accedit miris in utilitatem quoque ethnicorum patratis, mira etiam vindicta, quibusdam salubris, nonnullis mortifera: sagæ quatuor (artis illic publicè vernalis) inter se condixerant, vt ludos facerent Catechistam nostrum, eiusque ludibrio, ex laboriosis perpetuisque fumigationibus, & sacris dæmonum, sese paululùm recrearent: docenti ergo cum superuenissent improuisæ; nutare inuicem, niçtare petulanter, clamore obstrepere, & proteruitate meretricia, dicentem à suo argumento, auditorium à dicente auertere. Sed hilaritas improba nequissimarum incantatricum, præsentí supplicio statim mutata est, occupantur à dæmonibus quatuor, modisque lacerantur tam diris & horrendis vt miserationem quærant indignæ, etiam à Christianis exprimerent. Qui tamen haud prius suis precibus valuerunt ab ea carnificina illas absoluerè, quàm claro eius & peruagato documento alij sapere didicissent. Tunc illæ vocato Christianorum Deo, & promissione illi nuncupata legis eius seruandæ, Christianorum precibus instauratis, liberatæ sunt penitens à carnificibus truculentis, & religiosè promissis steterunt: funestiori exitu alius minimum suum clausit, importuna exprobratione insultans Neophyto quod legem mortis sequeretur (cuius vocabuli causam ridiculam pridem narrauimus) illum tandem à Christo ad idola reflexit, sed eius ad pedes suasor pessimus, è vestigio mortuus concidit. Desertor ad mortem ægrotauit; tunc sui denique ac Dei memor, cum sacrilegij venia vitam ab eo & valetudinem impetrauit.

Nec dissimilis pœnæ æterno pondere oppressus Poëta idemque musicus, sed tam inimicus integritati Christianæ, quàm altè in suas turpitudines defossus. Cationem composuerat in Deum iocularem, & iniuriam legi Christianæ: hanc solenni quodam ad exhilarandos qui conuenerant, dum caneat, iuncta instrumentis, & salibus voce inter latos risus Cachinnantium, & applaudentium occulto verberè in terram afflicta animam efflauit, & grandi astantium terrore, solenne ludicrum lamentabiliter absoluit. Tamen si verò quæ naturam transeundunt, eorum à quibus pattantur merita certo testimonio non probent, ab iis tamen dum eduntur qui mensuram professionis Christianæ virtute sua implent, inuicem sibi suffragantur, & argumenta sunt

mutua

mutua piè de vtrisque sentiendi. Hoc in Tunchinensibus Christianis videtur minimè obscurum, nec finit tempus de quo hic agitur vitæ illorum rationem tacitam præterire. Imprimis Lusitani ex Tunchinensi commercio quotannis reduces, implebant Macaum admiratione feruida pietatis, innocentis vitæ, sinceræ castitatis, & mutua benivolentia quæ in Neophytis ipsimet spectauerant, aiebantque beatè cum Christianis actum iri, piè à puero ad senium in Europa educatis, si forent vel mediam virtutum illarum partem assecuti. Anno item 1632. naues Iaponum tres, seu Iunci vt vocant, Checium cum applicuissent, eaque in Regia multorum millium numero, nec dispari ad religiosa opera ardore, florentem Christianismum cum cernerent, tunc sibi redditi (erant enim ferè apostata) occurrantes in vicis amplectebantur passim, lugebant seiplos, damnabant suam ignauiam, & diffidentiam, qua metu lentorum ignium, & ferri, potentissimum & optimum dominum perfidiosè eiurassent, cursuque in templum supplices, ingenti dolore, sacrilegij veniam rogabant. Sed erunt, arbitror, qui pluris æstiment mutationem spadonum aulicorum, quos vita infamis, & nocendi libido pænè arbitraria, & potens formidolos fecerat Christianis; at hi quædam publicæ pietatis, & beneficentiæ opera demirati vsu eatenus ignoto à Christianis vsurpata, scrutatisque illos penitiùs, tam innocentes, & sanctos inuenerunt, vt vetera sua in illos odia, amore pensarent singulari, clareque testarentur, per se quidem nihil obstiturum quo minus qui vellent amplecterentur eam legem, quæ qualicumque auctore prognata, dubitari non poterat quin esset optima. Porrò illam speciem formosæ caritatis, quæ Eunuchorum tam iucundè oculos perstrinxit, aiunt quicumque inde scribunt, fuisse non aliam quam Christianorum, quorum nascente Ecclesia, cor vnum erat, & anima vna: diuites & egenos; plebeios & nobiles, communis fratrum appellatio sociabat, nec ea umbratilis, perinde cuique velut fratri, quilibet opitulabatur, & communia commoda vel secus, sibi tanquam propria deputabat. Iter agentes ex precatorijs de collo globulis, aut cruce à Christiano quopiam agniti, etsi antea nunquam noti, ea profusione comitatis, & beneficentiæ excipiebantur vt si forent eodem ex sanguine, & multum diùque expectati, & vbiicumque esset pernoctandum totidem sibi quisque hospitia, illic esse signata minimè ambigebat, quot essent in pago vel oppido domus.

Mos est Mandarinis, & Præfectis iter agentibus, turbam secum trahere famulorum & militum, quibus si desit hospitium vbiicumque Dominus illorum constiterit, sibi quisque aut ære aut industria parare id cogitur nisi malit sub dio agere. Outhajus igitur filiorum Regis tertio genitus, ad regendam Enghianensem Prouinciã cum transiret, multos secum ducebat milites, quibus indigenæ occurrere obuiam, salutare, complecti, inuitare tam alacriter, & familiariter, vt si forent amici veteres, aut propinqui, etsi alioqui hoc solo noti quod essent

92.
Mores Christi
sancti
etiam Eunuchos con-
uert.